

Parisa Liljestrand: Invigningsanförande vid Folk och Kultur 2024

Talare
Parisa Liljestrand
Kulturminister

Datum
7 februari 2024

Plats
Eskilstuna

- 1 Stort tack för möjligheten att vara här i dag.

Vi lever i ekonomiskt tuffa och osäkra tider. Det påverkar hela samhället. Jag är väl medveten om att det påverkar också er, som arbetar i och med kulturen. Jag reser ofta ut i landet och besöker olika kulturverksamheter. Det jag möter där är ett enormt engagemang, yrkesstolthet och uppfinningsrikedom. Tack för ert fantastiska arbete med att göra kulturen tillgänglig i hela landet, också i mycket kärva tider.

- 10 Om det var en sak som jag och min familj förstod när vi kom till Sverige så var det att svenskarna, de älskar att vara utomhus. Och mest av allt älskar de att gå i skogen. De känner sig hemma i skogen och blir lugna när de är där.

- 15 Men tänk om du inte vet var skogen ligger, hur man tar sig dit, var den börjar och tar slut, vad träden heter, var stigarna går, att man ska ha gummistövlar? Då är skogen inte alls lugnande. Snarare otäck, okänd eller ointressant. Den är inte en plats där du tror att du ska finna glädje.

- Varför pratar jag om friluftsliv, undrar ni nu. Är jag på fel konvent?

- 20 Nej, jag är på precis rätt plats med rätt personer. För ni om några vet, att det är precis såhär medborgarna förhåller sig till konst och kultur. För några en självklar källa till glädje och mening. För andra, någonting okänt eller ointressant.

- 25 Och den där senare gruppen, den är jag övertygad om att vi behöver nå fram till och bjuda in. Vi behöver tillgängliggöra kulturen.

När min familj invandrade till Sverige så fick vi komma in över gränsen. Men att

komma in i samhället, det var betydligt knepigare. Vi tog oss in ändå, av egen kraft. Men vi hade tacksamt tagit emot en karta. Exempelvis i form av en svensk kulturkanon. För att förstå vårt nya land och vad som format det.

35 Så många referenser är självklara för den som fått dem med sig. I det offentliga samtalet, i skämten runt fikabordet. En tyst och självklar kunskap, en osynlig väv som håller oss samman. Men eftersom den är osynlig kan den också fungera exkluderande.

40 Jag är ingen vän av identitetspolitik. Men ibland tror jag att man själv behöver komma utifrån för att få syn på den där väven, och se hur tät den faktiskt är, i ett land som länge varit mycket homogent.

Det finns så många som jag i vårt land. Vi som är svenskar, men som växt upp i
45 hem där de svenska referenserna saknas. I mitt hem lästes det mycket poesi, men den var persisk.

Det finns också väldigt många hem där man är svenskar sen många generationer, men där det ändå inte står några Lagerlöf eller Moberg i bokhyllan. Eller några
50 böcker alls. Där man aldrig går på teater eller museum.

Jag har träffat rätt många som fnyser åt idén om en kulturkanon. Det kan man göra. Men jag har noterat en sak: De personerna kommer påfallande sällan från sådana hem som jag beskriver. Och påfallande ofta från miljöer som badar i
55 bildning och kultur.

Jag är moderat. För mig är bildning centralt. Och bildning är nära sammankopplat med frihet. Det sambandet behöver vi prata mer om, tror jag. Vad som kan ge bildning, men också vad bildning kan ge.

60 Brist på bildning gör dig osäker. Den får dig att tystna. Den gör att du inte känner dig hemma i alla rum. Men att äga bildning, att äga språket, att äga referenserna: det ger dig möjlighet att ta plats i samhället.

65 Därför ska bildning inte vara en lyx för några utvalda. Bildning ska vara en allemansrätt.

Och en kanon är ett av flera verktyg för det. Inte ett påbud. Inte ett förbud. Inte

70 heller ett nationalistiskt projekt. Jag ser kulturkanon som ett erbjudande. Eller
ännu hellre – en inbjudan:

Det här är ditt land.

Och här är en karta.

75 Här ser du några av de viktigaste landmärkena att orientera utifrån. Stigarna och
kraftledningarna.

Nu är det upp till dig att utforska landskapet.

Att använda din allemansrätt.

80 Nu i mars börjar det skarpa arbetet med att ta fram en svensk kulturkanon.

Och detta, mina vänner, är alltså en inbjudan till er. Var med! Dela med er av era
kunskaper och insikter! Och delta med friskt mod i debatten om vad en svensk
kulturkanon bör innehålla och hur den kan användas. Det är ett samtal som jag

85 ser mycket fram emot att följa.

Ärade deltagare: Jag önskar er alla fina dagar här i Eskilstuna. Härmed förklarar
jag Folk och Kultur 2024 invigt.

90 Tack!

Källa

<div>Manuskript hämtat från regeringen.se (2026-03-11)</div>

Taggar

95 Moderaterna, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/parisa-liljestrand-invigningsanforande-vid-folk-och-kultur-2024>

100

105